

OPINIE

Mbo leidt op voor werk van morgen

De dinsdag op deze plek geuite kritiek op het beroepsonderwijs is onterecht. Scholen leiden niet op voor de vacature van vandaag, maar voor het werk van morgen.

TON STIERHOUT
REMCO MEIJERINK
MICHA VAN AKKEREN
CARLO SEGERS
FRANK VAN HOUT

In een razendsnel veranderende samenleving laat de arbeidsmarkt zich slecht voorspellen. Waar liggen voor jongeren van nu de beste kansen in pakweg 2025? Waar zitten ze fout? Tegen die tijd zitten onze huidige mbo-studenten nog steeds in de eerste fase van hun loopbaan. Ze moeten kunnen anticiperen op hoe alles er dan voorstaat. Dat moeten ze in hun verdere loopbaan blijven doen.

Over de beste route naar de arbeidsmarkt bestaan verschillende opvattingen. Wat geeft richting? Herman Blom noemt een aantal factoren (LC 11 juli). Het idee dat een 'hogere' en dus theoretische opleiding beter is dan een vakopleiding, is er zo een. Een nadelig gevolg is dat het leidt tot een tekort aan vakmensen in beroepen als techniek, bouw en verpleging.

Vreemd genoeg koppelt Blom dit probleem aan de praktijk van het middelbaar beroepsonderwijs, dat te weinig oog zou hebben voor arbeidskansen en studenten wil binnenhalen met 'glossy' opleidingen. Hij ziet hier een weeffout in het systeem en zoekt de oplossing in het beperken van plaatsen met weinig kans op werk en het vroeg toeleiden van jongeren – al in het vmbo – naar sectoren als techniek.

Hier gaat de bijdrage van Blom mank. Hij plakt oud nieuws, een aantal herkenbare bewegingen en

ook vooroordelen aan elkaar om aan te tonen dat het niet goed gaat met het beroepsonderwijs. Hij heeft hier vooral oog voor de arbeidsmarkt van nu, terwijl modern mbo opleidt voor nu én de toekomst.

Zeker, we hebben in een aantal sectoren te maken met een groeiend tekort aan personeel. Maar betekent dit dat je de mogelijkheden voor jongeren moet beperken om hun eigen richting te zoeken en hun talent te ontwikkelen?

Veel jongeren bloeien op in het mbo als ze zich kunnen ontplooiën in een richting waarin ze zich prettig en uitgedaagd voelen – liefst in de praktijk. Blom prijst in zijn bijdrage het Duits beroepsonderwijs omdat het zo nauw samenwerkt met bedrijven. De Friese mbo-instellingen zetten al jaren sterk in op die samenwerking, om eigentijds onderwijs te maken.

We hebben goede voorbeelden. Zo noemt Blom het Techniekpact, dat hij overigens wegzet als vrijblijvend. Wij voegen hier samen aan toe: diverse Centra voor Innovatief Vakmanschap (water, food, healthy ageing), het Energy College en allerlei opleidingen die we steeds meer mét bedrijven uitvoeren.

'Glossy' opleidingen, louter om studenten te lokken? Het Friese mbo zorgt met heldere afspraken voor een breed aanbod. De vraag van het werkveld is leidend bij het opzetten van nieuwe opleidingen. Recente onderzoeken geven ook een ander beeld van de kansen. Jouke van Dijk, arbeidsmarktwetenschapper, stelt hierover: school jongeren in het mbo zo maximaal mogelijk en zet

stevig in op 21ste-eeuwse vaardigheden als creativiteit en ondernemend denken.

Deze vaardigheden kun je in elk vak gebruiken. En je ontwikkelt je het best in een richting waar je talent ligt. Van Dijk: „Als je daar goed in bent, kun je vast ergens een plek vinden.” Scholen leiden niet op voor de vacature van vandaag, maar voor het werk van morgen. Daar zijn zowel vakkennis als brede vaardigheden voor nodig.

Blom zet die argumentatie simpelweg aan de kant. Wij benaderen dit liever anders, zonder meteen te denken aan beperkingen en sturen in de richting van beroepen waar nu tekorten dreigen. Het mbo staat voor de opdracht om samen met bedrijven onderwijs te maken dat jongeren uitnodigt om zich te ontwikkelen voor de banen van nu én op een onvoorspelbare toekomst waarin ze mee moeten bewegen.

Beroepen waar nu tekorten dreigen en waar jongeren veel kans maken op een mooie baan, zijn aantrekkelijk te presenteren als je hierin samen optrekt. Goede begeleiding van vmbo-leerlingen in hun beroepskeuze is ook van groot belang, dus hier biedt samenwerking grote voordelen. De kans op werk moet aan bod komen. Goed mbo draait om de kansen van jongeren, niet om beperkingen.

Ton Stierhout is lid van het College van Bestuur (CvB) van Nordwin College, Remco Meijerink en Micha van Akkeren van het CvB van ROC Friese Poort, Carlo Segers en Frank van Hout van het CvB van Friesland College.

'Veel jongeren bloeien op in het mbo'. FOTO FRIESLAND COLLEGE/MAARTJE ROOS